

Klacht Wetenschappelijke Integriteit Hogeschool Utrecht

Ingevuld format tbv publicatie op VH site

1. Onderwerp van de klacht (bijvoorbeeld: plagiaat, niet vermelden als auteur, fingeren van data) en jaar van definitief oordeel College van Bestuur.

Onderwerp van de klacht: fingeren van data

Jaar van definitief oordeel CvB: 2025

2. Korte omschrijving van de feiten, voor zover de feiten niet zijn verwerkt in het advies van de commissie.

Een bedrijf was bezig met een subsidieprojectaanvraag en zocht een partner. Beklaagde had interesse en heeft van de lector toestemming gekregen om mee te gaan schrijven. Het was voor beklagde de eerste subsidieaanvraag. Op verzoek van het consortium is er vervolgens een externe schrijver (schrijf-coördinator) ingehuurd. Schrijf-coördinator verzocht de overige schrijvers om een aantal referenties toe te voegen aan de bestaande stukken tekst. Beklaagde heeft toen gebruik gemaakt van een Large Language Model (LLM).¹ Beklaagde verkeerde toen nog in de veronderstelling dat een LLM geen beperkingen kende en betrouwbare referenties zou opleveren.

Betrokkene was aangesteld bij het betreffende project en in de inwerkperiode bij dit project stuitte betrokkene op vier niet-bestaande referenties in het door beklagde opgestelde stuk binnen de aanvraag. Na constatering heeft betrokkene dit aan klager gemeld.

Beklaagde is hier door klager naar gevraagd (in bijzijn van betrokkene) maar heeft in het midden gelaten in hoeverre beklagde hierbij betrokken was.

Omdat de HU geen penvoerder is van dit project en beklagde niet aangaf hier een rol in te hebben gespeeld, is het even zo gelaten. Pas na een verdiepende analyse constateerde klager dat de referenties alleen waren opgenomen in het werkpakket van de HU. Klager heeft de casus besproken met collega-lectoren en besloot om beklagde nogmaals te vragen naar de niet-bestaande referenties. Op dat moment heeft beklagde erkend dat beklagde deze heeft geplaatst. Klager heeft dit vervolgens gemeld aan de directeur van het kenniscentrum en heeft daarna, na overleg met de Vertrouwenspersoon Wetenschappelijke Integriteit, een melding gedaan bij de Commissie Wetenschappelijke Integriteit (eind december 2024).

3. Advies van de commissie aan het College van Bestuur.

In het licht van bovengenoemde principes en normen uit de NGWI concludeert de Commissie dat er in deze casus sprake is van een schending van wetenschappelijke integriteit door beklagde, aangezien het gaat om het (laten) verzinnen van niet bestaande referenties. Referenties vormen in de ogen van de Commissie een wezenlijke onderbouwing van een wetenschappelijke publicatie, waar de lezer op moet kunnen vertrouwen.

Dat het daarbij gaat om slechts vier referenties in een relatief korte passage in een onderzoeksaanvraag over de methode van het onderzoek en dat de niet-bestaande

¹ ChatGPT is een LLM

referenties verder geen afbreuk zouden doen aan de inhoud van die passage, doet daar in de ogen van de Commissie niet aan af, gelet op het fundamentele karakter van de normschending.

In de ogen van de Commissie is er geen sprake van opzet. Beklaagde was zich immers ten tijde van het schrijven van de aanvraag niet bewust van het verschijnsel dat het gebruikte Large Language Model kon gaan ‘hallucineren’ en daarom onvoldoende betrouwbaar zou zijn. De Commissie meent echter dat er wel sprake is van grove nalatigheid. Van een gepromoveerde onderzoeker mag worden verwacht dat die zijn bronnen (referenties) vooraf inhoudelijk controleert.

De handelswijze van beklagde doet afbreuk aan het vertrouwen van de buitenwereld, waaronder in het bijzonder de subsidiegever en de consortiumpartners, in betrouwbaarheid van de onderzoeksaanvraag en het betreffende onderzoek.

Tot slot merkt de Commissie op dat meer begeleiding en ondersteuning vanuit het kenniscentrum dan wel de hogeschool in de rede had gelegen (waaronder kritisch tegenlezen), nu het een omvangrijke en complexe onderzoekssubsidie-aanvraag betrof en beklagde hier nog maar weinig tot geen ervaring mee had. Dit doet echter niet af aan de eigen verantwoordelijkheid van de beklagde om gebruikte bronnen te controleren. Men mag ook verwachten dat hij slechts methodes gebruikt die hij beheerst.

4. Aanvankelijk oordeel van het College van Bestuur.

Vermoedelijke schending van wetenschappelijke integriteit.

5. Of de zaak aan het LOWI is voorgelegd, en als dit het geval is: de kern van het advies van het LOWI aan het College van Bestuur, met de mededeling dat het volledige advies te lezen is op de website van het LOWI.

De zaak is door beklagde niet aan het LOWI voorgelegd.

6. Definitief oordeel van het College van Bestuur, met vermelding van de datum van de beslissing.

Het CvB heeft op 1 april 2025 het oordeel vastgesteld en volgt daarmee de conclusie van de CWI dat er in deze casus sprake is van een schending van wetenschappelijke integriteit.